

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Голова Вченої ради
Сулим В. Т. / _____ /
Протокол № 9 від 27 червня 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП02.11 «НІМЕЦЬКОМОВНІ ЛАУРЕАТИ НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ»

**Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
За спеціальністю 035 Філологія
Галузі знань 03 Гуманітарні науки**

**Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Освітньо-професійна програма: Німецька та англійська мови і літератури**

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів ECTS	Загальн. обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	у тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи (шт.)	Курсові проєкти (роботи) (шт.)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
						Лекції	Лабораторні	Практичні						
Денна	4	7	3	34	32	32	-	-	58	1 МОД.	-	-	7	-

Навчальна програма складена на основі освітньої програми 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька: німецька та англійська мови і літератури.

Навчальна програма складена:
канд. філол. наук, доц. Варецька С. О.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри світової літератури
Протокол № 06 від 07 червня 2022 р.

Завідувач кафедри світової літератури _____ / проф. Мацевко-Бекерська Л. В. /

07 червня 2022 р.

1. РІВЕНЬ СФОРМОВАНOSTІ ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	1) Здатність спілкуватися іноземними мовами в усній і письмовій формах (ЗК 2) 2) Здатність застосовувати набуті знання на практиці (ЗК 3) 3) Здатність до пошуку, аналізу й опрацювання професійно орієнтованої інформації з різних джерел (ЗК 5) 4) Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема у професійній діяльності (ЗК 6) 5) Здатність працювати в команді та автономно (ЗК 8) 6) Здатність розуміти суть, призначення й зміст гуманітарних наук, місце історії в системі гуманітарного знання, природу людського суспільства і роль особи в його функціонуванні (ЗК 9) 7) Здатність проводити дослідження з елементами наукового пошуку та дотримуватися вимог до академічної доброчесності (ЗК 10)
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	1) Здатність ефективно використовувати державну та іноземні мови як мету та засіб навчання (ФК 1) 2) Здатність визначати одиниці та рівні філологічного аналізу, зв'язки між ними і процеси, що впливають на них (ФК 4) 3) Здатність аналізувати, описувати і класифікувати явища, об'єкти та процеси в синхронії і діахронії (ФК 6) 4) Здатність використовувати знання теоретичних основ гуманітарних і соціально-поведінкових наук у професійній діяльності (ФК 11) 5) Здатність вільно користуватись базовою філологічною термінологією (ФК 12) 6) Здатність розуміти еволюційний шлях розвитку літератури, виявляти своєрідність національних літератур, зумовлену особливостями соціально-політичної історії країни та її культурних традицій, провідні тенденції розвитку сучасної літератури (ФК 13) 7) Здатність інтерпретувати, аналізувати та критично оцінювати тексти різних жанрів і типів (ФК 14) 8) Здатність використовувати методи наукового аналізу (ФК 15)
Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН), визначені стандартом вищої освіти спеціальності	1) Оцінювати власну навчальну і науково-професійну діяльність, прагнути до саморозвитку та професійного самовдосконалення (ПРН 1) 2) Демонструвати належний рівень володіння державною мовою в побутовій, суспільній, навчальній і професійній сферах та дотримуватися вимог культури усного і писемного спілкування (ПРН 2) 3) Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору (ПРН 4) 4) Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня (ПРН 5)

- 5) Здатність усвідомлювати роль та значення культури в історії людства, усвідомлювати значущість загальнолюдських цінностей і етичних норм, розуміти та поважати різноманітність і мультикультурність сучасного світу (ПРН 6)
- 6) Розуміти основні принципи буття людини, природи та суспільства і виявляти соціальну свідомість та громадянську відповідальність (ПРН 7)
- 7) Чітко й виразно висловлювати свою думку, володіти логічними, експресивними та емоційними засобами вираження комунікативного наміру, вміти використовувати мовні засоби для побудови аргументації (ПРН 9)
- 8) Продувати державною та іноземними мовами тексти різних типів, дотримуючись параметрів комунікативної відповідності, цілісності, зв'язності, лексичної адекватності та граматичної коректності (ПРН 10)
- 9) Аналізувати, описувати та класифікувати явища, об'єкти і процеси, формулювати узагальнення на основі емпіричних даних (ПРН 16)
- 10) Аналізувати, порівнювати, класифікувати і оцінювати різні напрямки та школи в лінгвістиці, літературознавстві і перекладознавстві (ПРН 17)
- 11) Характеризувати основні теоретичні та практичні аспекти лінгвістики, літературознавства і перекладознавства, вільно користуватись базовою філологічною термінологією (ПРН 18)
- 12) Володіти методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу (ПРН 19)
- 13) Розуміти специфіку літератури як одного з видів мистецтва, формулювати базові теоретичні положення літературознавства, визначати основні поняття, характеризувати основні закономірності літературного процесу від античності до сьогодення, виявляти своєрідність національних літератур, зумовлену особливостями соціально-політичної історії країни та її культурних традицій, провідні тенденції розвитку сучасної літератури (ПРН 20)
- 14) Аналізувати тексти різних жанрів і типів, розуміти експліцитну та імпліцитну інформацію (ПРН 21)
- 15) Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження з елементами наукового пошуку в галузі мовознавства, літературознавства, методики навчання іноземних мов і культур (ПРН 22)
- 16) Виконувати типові професійні завдання вчителя іноземних мов та зарубіжної літератури, враховуючи вікові й індивідуальні особливості учнів: визначати та аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми, форми й засоби навчання іноземних мов та оцінювати результати навчальних досягнень, застосовувати сучасні технології навчання іноземних мов і зарубіжної літератури в навчально-виховному процесі (ПРН 23)

Шифр умінь та змістових модулів	Зміст умінь, що забезпечується
1	В результаті вивчення даного розділу курсу студент повинен знати: • літературну ситуацію Німеччини другої половини ХХ ст. – перших десятиліть ХХІ ст.; • вагомість літературних премій у світовому літературному процесі; • життєвий і творчий шлях Гюнтера Граса, Герти Мюллер, Ельфріде Єлінек; • національну специфіку німецькомовної літератури, зумовленої особливостями соціально-політичної історії країни та її культурних традицій. вміти: • практично застосовувати навички поетологічного аналізу; • узагальнювати й систематизувати поданий матеріал; охарактеризувати творчий метод окремих письменників, твори яких розглядаються; • застосовувати відповідну методологію до аналізу творів; • критично опрацьовувати та аналізувати теоретичний і художній матеріал; • характеризувати табуйовані моменти історії, про які йдеться в обраних для аналізу творах.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційний курс

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1	Тема 1. Вагомість літературних премій у світовому літературному процесі.	8
2	Тема 2. Творчість Гюнтера Граса.	8
3	Тема 3. Творчість Герти Мюллер.	8
4	Тема 4. Творчість Ельфріде Єлінек.	8

№ з/п	Форма роботи	К-сть годин
1.	Значення Нобелівської премії з літератури в літературному процесі світу.	4
2.	Німецькомовні лауреати Нобелівської премії з літератури, їхня творчість та роль у літературному процесі Німеччини.	2
3.	Г. Грас – «незручний» письменник, який творив наперекір часу.	2
4.	Провокативна поезія Г. Граса.	2
5.	Табуйовані моменти історії на прикладі роману «Ходою краба» Г. Граса.	2
6.	Підготувати виступи на вивчені теми.	2
7.	Г. Мюллер – нобеліантка, творець ландшафтів знедолених.	4
8.	Значення колажу у творчості Г. Мюллер.	2
9.	Травматичне невимовне в романі «Гойдалка дихання» Г. Мюллер.	2
10.	Підготувати виступи на вивчені теми.	2
11.	Е. Єлінек – нобеліантка, «незручна» письменниця; нестерпна реальність австрійського суспільства у творах авторки.	4
12.	Австрійське «вишукане», елітарне суспільство в романі «Піаністка» Е. Єлінек.	2
13.	Підготувати виступи на вивчені теми.	2
	Разом	32

2.5. Самостійна робота студента (денна форма навчання) – 58 год.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Базова література

1. Варецька С. О. Барокова парадигма у творчості Гюнтера Грасса. Монографія. – Дрогобич: Коло, 2008. – 240 с.
2. Маценка С. П. Гюнтер Грасс, німецький митець, нобеліант, діагностик виснаженого світу. – Львів: ПАІС, 2012. – 55 с.
3. Grass G. Im Krebsgang. – Göttingen: Steidl Verlag, 2002. – 336 S.
4. Müller H. Atemschaukel. – München: Carl Hanser Verlag, 2009. – 304 S.
5. Stolz D. Günter Grass, der Schriftsteller. Eine Einführung. – Göttingen, 2005. – 208 S.

Додаткова література

1. Виступ Гюнтера Грасса з нагоди вручення Нобелівської премії «Далі буде...» // Грасс Г. Бляшаний барабан. – К.: Юніверс, 2005. – С. 757-773.
2. Гаврилів Т. Що сталося? Про Єлінек в українському контексті // <https://web.archive.org/web/20131006104847/http://www.prostory.net.ua/ua/translate/531-2012-05-04-18-01-54>
3. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. – К.: Критика, 2005. – 264 с.
4. Еко У. Поетика відкритого тексту // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / Зубрицька М. – Львів: Літопис, 2001. – С. 525-539.
5. Затонський Д. «Бляшаний барабан» Гюнтера Грасса, або Чи розуміємо ми світ, у якому існуємо? / Грасс Г. Бляшаний барабан. – К.: Юніверс, 2005. – С. 5-37.
6. Кирилова Т. «Тіло та нарація в романі Г. Мюллер «Краще б я сьогодні з собою не зустрілася» // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених. – Випуск 16. – Київ: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2010. – С. 195-201.
7. Мюллер Г. Кожне слово знає щось про порочне коло // Критика, число 3-4 (149-150), 2010. – С. 45-47.
8. Поліщук Я. Література як спосіб долання страху // <http://litakcent.com/2010/11/08/literatura-jak-sposib-dolannja-strahu/>
9. Шахова К. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури. – К.: Юніверс, 2001. – 208 с.
10. Böttiger H. Die Gruppe 47 Als die deutsche Literatur Geschichte schrieb. – München: DVA, 2012. – 480 S.
11. Durzak M. Der deutsche Roman der Gegenwart. – Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz: W. Kohlhammer Verlag, 1971. – 400 S.
12. Grass G. Die Verantwortung meiner Generation // Deutsche Fragen. Texte zur jüngsten Vergangenheit. – Berlin, München: Langenscheidt, 1981. – S. 140-141.
13. Heschel A. Vom «postmodernen Roman» zur postmodernen Lesart. – Essen, 1996.
14. Lackner E. Herta Müller // Erna Lackner // <http://www.magazin-deutschland.de/de/artikel/artikelansicht/article/herta-mueller.html>
15. Literarische Moderne. Europäische Literatur im XIX. und XX. Jht / Hrsg. von R. Grimminger, J. Murasow, J. Stückrath. – Hamburg, 1995.
16. Scherpe K. R. Die rekonstruierte Moderne. Studien zur deutschen Literatur nach 1945. – Köln, Weimar, Wien, 1992.
17. Wenn wir schweigen, werden wir unangenehm – wenn wir reden, werden wir lächerlich // <http://www.reife.ch/Winter03/et4-schweigen.html>
18. Wichner E. Nobelpreis für das amputierte Leben in der Diktatur // Ernest Wichner // <http://www.welt.de/kultur/article4779483/Nobelpreis-fuer-das-amputierte-Leben-in-der-Diktatur.html>

Вся подана література доступна в бібліотеках Львова або в онлайн-просторі.

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90-100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

Методика нарахування балів

Загальна кількість балів за семестр – 100		
Поточний контроль	Підсумковий контроль (залік)	Прим.
50 балів	50 балів	
Модуль	Тестове опитування	

Рівень навчальних досягнень, бал оцінки	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Високий «відмінно»	- студент має глибокі системні знання в обсязі та в межах навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; - студент уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
	- студент на високому рівні володіє загальними знаннями, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити й розв'язувати проблеми; - студент має глибокі й міцні знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки (при цьому він може припускатися незначних огріхів в аргументації думки тощо).

Достатній «дуже добре» – «добре»	● студент досить добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; ● знання студента є достатньо повними, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найістотніші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповідь його повна, логічна, обгрунтована, хоч і з деякими неточностями; ● студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії й факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.
Середній «задовільно»	● студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; ● студент із допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком; ● студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило; ● студент із допомогою вчителя відтворює основний матеріал, може повторити за зразком певну дію.
Початковий «достатньо»	● студент відтворює менш ніж половину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання; ● студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку; ● студент може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Самостійна робота, тестовий контроль, залік.

Автор _____ / доц. Варецька С. О. /